

การเปรียบเทียบกลวิธีการสื่อความหมายในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร และเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ตามแนววรรณศาสตร์

พิชญ์สินี เสถียรธราดล* ทิวา ใจหลัก** วโรทัย สมมิตร*** ราชนัย ปรีक्षा****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประเภทความหมายและกลวิธีการสื่อความหมายในระดับคำจากบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver โดยนำทฤษฎีประเภทและความสัมพันธ์ทางความหมายตามแนววรรณศาสตร์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า บทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver มีสัดส่วนการใช้ความหมายประเภทต่าง ๆ และกลวิธีการสื่อความหมายแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร พบสัดส่วนการใช้ความหมายตรงรูปภาษาน้อยกว่าเพลงลูกทุ่งอเมริกันของ John Denver และในขณะเดียวกันก็พบสัดส่วนการใช้ความหมายแฝงมากกว่าเพลงลูกทุ่งอเมริกันของ John Denver ถึง 19.9 % นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างด้านความหลากหลายของความสัมพันธ์ทางความหมาย โดยบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร มีการใช้กลวิธีการสื่อความหมายที่หลากหลายน้อยกว่าบทเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver

คำสำคัญ : ประเภทความหมาย กลวิธีการสื่อความหมาย เพลงลูกทุ่งไทย-อเมริกัน

* สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

**สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

*** สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

**** สาขาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

A Comparison of Meaning Strategies in Thai Country Music of Praise and American Country Music of John Denver in Semantic Framework

Phitsinee Sathientharadol, Tiwa Jailak, Varothai Sommit, Rachan Prueksa

Abstract

The purpose of this research is to study types of meaning and message conveying strategies presenting in Thai country music and American country music and compare them. The Thai country music by Praise and American country music by John Denver were chosen for this research, and the study was conducted by using semantic framework for data analysis.

It was found that there were differences in percentages of types of meaning and message conveying strategies appeared in Thai Country Music and American Country Music. First of all, Thai Country Music by Praise conveys less denotative meaning and Thai Music contains more connotative meaning than American Country Music by John Denver about 19.9%. Besides, Praise's songs contained less variety of message conveying strategies than John Denver's.

Keywords : Types of meaning, message conveying strategies, Country music

บทนำ

เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่อยู่คู่กับคนไทยและคนอเมริกันมาช้านาน และเป็นที่ยอมรับอย่างมากในกลุ่มคนไทยและคนอเมริกันในชนบท เพลงลูกทุ่งจะสะท้อนถึงวิถีชีวิต สภาพสังคม อุดมคติ และวัฒนธรรมของชาติ โดยมีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง ลีลาการร้อง รวมทั้งการบรรเลงที่เป็นแบบแผนอันมีลักษณะเฉพาะซึ่งฟังแล้วจะให้บรรยากาศของความเป็นท้องถิ่น และเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของเพลงลูกทุ่งนี้สามารถสร้างความบันเทิงและจรรโลงใจผู้ฟังได้ไม่ย่อหย่อนไปกว่าเพลงแนวอื่น ๆ ส่วนในแง่ของการใช้ภาษานั้นเนื้อเพลงลูกทุ่งจัดได้ว่าเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่ง เนื่องจากเป็นแนวเพลงที่พรรณนาถึงความเป็นธรรมชาติของชนบท โดยเพลงลูกทุ่งไทยมักพรรณนาชมธรรมชาติ ชีวิตอันสุขสงบในชนบท ความรักของหนุ่มสาว และความงามของหญิงสาว ส่วนเพลงลูกทุ่งอเมริกันพรรณนาถึงความสุขกับธรรมชาติ ชีวิตบ้านนา ฟาร์ม ความรักในครอบครัว ชีวิตเด็กบ้านนอกเข้ากรุง และทหารผ่านศึก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสาระของคำร้องในเพลงลูกทุ่งนั้นมีคุณค่าเกี่ยวกับสังคมและวิถีชีวิตของชาวชนบทอย่างกว้างขวาง สะท้อนให้เห็นถึงความผูกพันอันแนบแน่นของชาวชนบทกับชนบทธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนสภาพแวดล้อมธรรมชาติทางการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของคนในชนบท ดังที่ ไพบูลย์ บุตรขัน ศิลปินแห่งชาติ ผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งอมตะไว้หลายเพลง ได้กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งไว้ว่า “คำร้องของเพลงลูกทุ่งเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เพลงลูกทุ่งมีคุณค่าโดดเด่นจนนับเป็นวรรณกรรมเพลงของไทย โดยส่วนใหญ่จะมีทั้งจุดเด่นทางการใช้ภาษาและสาระของคำร้อง โดยภาษาที่ใช้ในเพลงลูกทุ่งมีทั้งที่เป็นภาษามาตรฐานและภาษาชาวบ้าน แต่สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของเพลงลูกทุ่งส่วนมากได้แก่การใช้ภาษาชาวบ้าน ภาษาที่ใช้ในเพลงลูกทุ่งจึงเป็นภาษาพื้น ๆ แบบชาวบ้าน ฟังเข้าใจง่าย สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของชาวชนบท...” ซึ่งเพลงลูกทุ่งอเมริกันก็มีจุดเด่นทางการใช้ภาษาและสาระคำร้องในลักษณะแบบเดียวกัน

การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในบทเพลงลูกทุ่งไทยและลูกทุ่งอเมริกันจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจโดยเฉพาะในบทเพลงของนักร้องที่เป็นขวัญใจผู้ฟัง ดังเช่นไพรวลัย ลูกเพชร นักร้องลูกทุ่งไทยที่มีผลงานอันโดดเด่นคนหนึ่งในวงการเพลงลูกทุ่งไทยในอดีต เริ่มตั้งแต่เพลงแรกที่ออกมาในปี พ.ศ. 2506 จนถึงปัจจุบันผลงานเพลงของเขากียังตรึงใจผู้ฟังอยู่เสมอ โดยผลงานเพลงที่โด่งดังที่สุดคือ “มนต์รักลูกทุ่ง” ซึ่งเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสุดกว่า 6 ล้านบาท เมื่อปี พ.ศ. 2513 และแต่ละบทเพลงที่ขับร้องล้วนเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในอดีต และหลายเพลงยังได้รับการนำมาขับร้องใหม่หลายครั้งโดยนักร้องลูกทุ่งคนอื่นในปัจจุบัน ไพรวลัย ลูกเพชร ได้รับฉายา “นักร้องเสียงเทวดา” และได้รับรางวัลอันทรงเกียรติมากมาย ได้แก่ แผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ในปี พ.ศ. 2514 จากเพลง “เข้าหลอมดวงใจ” ของครูไพบูลย์ บุตรขัน รางวัลเสาอากาศทองคำพระราชทาน ในปี พ.ศ. 2521 จากเพลง “ไอ้หนุ่มตังเก” ของครูชลธิ์ ธารทอง เป็นต้น

สำหรับนักร้องลูกทุ่งอเมริกันที่มีผลงานโดดเด่นคนหนึ่งในการเพลงลูกทุ่งอเมริกันในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันกับไพรวลัย ลูกเพชร ดังเช่น John Denver ซึ่งมีผลงานเพลงที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในยุค 70s โดยในปี ค.ศ. 1973 เขาได้รับการจัดอันดับให้เป็นศิลปินที่มียอดจำหน่ายอัลบั้มเพลงสูงที่สุด มีผลงานเพลงมากกว่า 300 เพลง โดยกว่า 200 เพลงเขาเรียบเรียงเองทั้งหมด รวมแล้วสามารถทำยอดจำหน่ายได้มากกว่า 33 ล้านแผ่นทั่วโลก ผลงานของ John Denver ประสบความสำเร็จสามารถขึ้นชาร์ตอันดับสูง และได้รับการยืนยันยอดจำหน่ายอัลบั้มระดับทองคำกว่า 12 ครั้ง และทองคำขาวกว่า 4 ครั้ง โดยมีเพลงที่รู้จักกันดีไม่ว่าจะเป็น "Leaving on a Jet Plane" (1967), "Take Me Home, Country Roads" (1971), "Rocky Mountain High" (1972), "Sunshine on My Shoulders" (1973), "Thank God I'm a Country Boy" (1974) เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทยของ ไพรวลัย ลูกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ด้วยแนวคิดทางอรรถศาสตร์ เพื่อแยกแยะ

ให้เห็นความแตกต่างในกลวิธีสื่อความหมายผ่านถ้อยคำตามประเภทของความหมายต่าง ๆ ในบทเพลงระหว่าง เพลงลูกทุ่งไทยและเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ให้สมกับที่ได้รับความนิยมอย่างยาวนานจากอดีตจนกระทั่งถึง ปัจจุบัน นอกจากนี้การเปรียบเทียบเรื่องกลวิธีการสื่อความหมายในบทเพลงจากทั้งสองภาษานี้ยังจะแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของรูปภาพในการสื่อความหมาย เช่นหลักการสร้างคำในแต่ละภาษา และการก้าวข้ามข้อจำกัดนั้นด้วยการใช้กลวิธีการสื่อความหมายของบทเพลงในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีมากกว่าการใช้ความหมายตรงตามรูปที่ปรากฏแต่เพียงอย่างเดียว อันจะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาด้านภาษา การใช้ภาษา และความหมายในภาษาตามแนวทางภาษาศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประเภทความหมายของคำในบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver
2. เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver
3. เพื่อเปรียบเทียบประเภทความหมายของคำและกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver

วิธีดำเนินงานวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร ผลงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 - 2520 และบทเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ผลงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 - 2524 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บทเพลงที่สุ่มคัดเลือกอย่างง่าย โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) โดยเลือกบทเพลง 100 เพลงแรกของไพรวลัย ลุกเพชร และ John Denver ที่พบจากการค้นคว้าและรวบรวมจากบทเพลงทั้งหมดของศิลปินแต่ละคนภายในช่วงเวลาดังกล่าว มีจำนวนประมาณท่านละ 120 บทเพลง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ บทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร ผลงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 - 2520 จำนวน 100 เพลง และ บทเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 - 2524 จำนวน 100 เพลง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3.2 คัดเลือกข้อมูลบทเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร จำนวน 100 เพลง และบทเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver จำนวน 100 เพลง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งใช้วิธีการสุ่มบทเพลงที่พบเป็นลำดับแรกจำนวน 100 บทเพลง จากจำนวนบทเพลง 120 เพลงโดยประมาณของศิลปินแต่ละคน ทั้งนี้ตามหลักการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ของ Yamane (1973) นั้น จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 92 บทเพลงจากศิลปินแต่ละคน จากประชากร 120 บทเพลง

3.3 เลือกเก็บข้อมูลในระดับคำ สำหรับข้อมูลในภาษาอังกฤษจะพิจารณาเก็บข้อมูลตามชนิดของคำที่แสดงความหมาย เช่น คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ และคำสันธาน เป็นต้น แต่จะไม่เก็บข้อมูลประเภทคำนำหน้านามและกริยาช่วย เนื่องจากคำทั้งสองชนิดนี้ไม่แสดงความหมายหลักในตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver โดยจำแนกประเภทความหมายของคำและกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายจากเกณฑ์พิจารณาตามแนวคิดทางอรรถศาสตร์ ซึ่งสุริยา รัตนกุล (2544) และ ทศนาลัย บุรพาชีพ (2543) จำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภท ได้แก่ ความหมายตรงรูปภาษาหรือความหมายสื่อสาร (denotative meaning) ซึ่งหมายถึง ความหมายหลักหรือความหมายแก่นของศัพท์ และความหมายแฝง (connotative meaning) ซึ่งหมายถึง ความหมายที่นอกเหนือจากความหมายตรงของรูปภาษา เป็นความหมายที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติของผู้ใช้ภาษา

4.2 จำแนกประเภทความหมายแฝง ซึ่งแบ่งเป็นความหมายสอดสังคัม ความหมายสื่ออารมณ์ และความหมายชวนคะนิง

4.2.1 ความหมายสอดสังคัม ได้แก่ การใช้ภาษาให้เป็นเครื่องสอดคล้องร้อยรัดให้คนที่อยู่ในสังคัมด้วยกันมีความรู้สึกว่าเป็นคนในสังคัมเดียวกัน ไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยกกว่าเป็นผู้แปลกหน้า เพื่อแสดงความเป็นมิตร (หรืออย่างน้อยก็เพื่อแสดงว่าไม่เป็นศัตรูกัน) เช่น “สวัสดี” หรือ “Good morning”

4.2.2 ความหมายสื่ออารมณ์ หมายถึง ความหมายที่เป็นการไม่สื่อความอย่างตรงไปตรงมา แต่แสดงอารมณ์เจือปนอยู่ด้วย เช่น หวาดกลัว ขยะแขยง ยกย่อง รื่นเริงเบิกบาน ที่ปรากฏในคำว่า “เหวว่า” “หยัดยืน” “ฝันใฝ่” ฯลฯ ในบทกวี และมีผลทำให้เกิดความหมายสื่ออารมณ์ลึกซึ้งขึ้น

4.2.3 ความหมายชวนคะนิง คือ การใช้คำ ๆ หนึ่งเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ความหมายอื่น เช่น “ดอกรัก” แต่ความหมายที่ต้องการสื่อ คือ ความรัก ซึ่งคำว่า “รัก” ใน “ดอกรัก” จัดว่าเป็นคำพ้องรูปพ้องเสียง กับคำว่า “รัก” ใน “ความรัก” เป็นต้น

4.3 จำแนกกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายแฝงแต่ละประเภท อาทิ การใช้คำทักทาย การใช้คำไวพจน์ (synonyms) การใช้คำพ้องเสียง และการใช้คำอุปลักษณ์

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ประเภทของความหมายและกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายจะคำนึงถึงความหมายที่แสดงในบริบทของแต่ละบทเพลงเป็นสำคัญ ดังนั้นคำเดียวกันอาจแสดงความหมายต่างกัน เช่น eagle และ wind ในบริบทที่บรรยายถึงนกอินทรี และ สายลม ทั้งสองคำนี้จะถูกพิจารณาความหมายเป็นคำประเภทที่แสดงความหมายตรงรูป แต่ถ้าพบทั้งสองคำนี้ในอีกบทเพลงหนึ่งที่หมายถึงอิสราภาพ คำทั้งสองนี้จะถูกจัดอยู่ในประเภทการใช้คำอุปลักษณ์ เป็นต้น

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใน 2 ประเด็น คือ อัตราส่วนการปรากฏของประเภทความหมายของคำและกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งลีลาการใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งที่ผู้ประพันธ์ใช้

4.5 เปรียบเทียบการใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งจากบทเพลง ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ John Denver

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ตามแนวอรรถศาสตร์ แบ่งได้ 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ประเภทความหมายของคำในบทเพลง และ 2) กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในบทเพลง

1. ประเภทความหมายของคำในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver

ประเภทความหมายของคำที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ เพลงลูกทุ่ง

อเมริกัน ของ John Denver สามารถจำแนกตามแนววรรณคดีได้ 2 ประเภทหลัก ได้แก่ ความหมายตรงรูปภาษา และความหมายแฝง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงอัตราการปรากฏของประเภทความหมายของคำในเพลงลูกทุ่ง ของ ไพรวลัย ลูกเพชร และ John Denver

ประเภทความหมายของคำ	เพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร		เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ความหมายตรงรูปภาษา	7,066	66.8	10,140	86.6
ความหมายแฝง	3,514	33.2	1,563	13.4
ความหมายสอดสังคัม	24	0.2	272	2.3
(การใช้คำทักทาย)	(24)	(0.2)	(63)	(0.5)
(การใช้คำอุทาน-ตอบรับ)	(0)	(0)	(174)	(1.5)
(การใช้คำเรียกขาน)	(0)	(0)	(35)	(0.3)
ความหมายสื่ออารมณ์	3,405	32.2	991	8.4
(การใช้คำไวพจน์)	(850)	(8)	(155)	(1.3)
(การใช้คำตรรก)	(160)	(1.5)	(302)	(2.6)
(การใช้คำซ้ำ)	(0)	(0)	(450)	(3.8)
(การใช้คำคู่)	(2,395)	(22.6)	(0)	(0)
(การใช้คำเกิดร่วมกัน)	(0)	(0)	(84)	(0.7)
ความหมายชวนคะนึ่ง	85	0.8	300	2.6
(การใช้คำพ้องเสียง)	(85)	(0.8)	(0)	(0)
(การใช้คำอุปลักษณ์)	(0)	(0)	(188)	(1.6)
(การใช้คำนามนัย)	(0)	(0)	(112)	(1)
รวม	10,580	100	11,730	100

จากตารางแสดงประเภทความหมายของคำในบทเพลงของไพรวลัย ลูกเพชร และ John Denver พบว่า บทเพลงของไพรวลัย ลูกเพชร ใช้ความหมายตรงรูปภาษาน้อยกว่าบทเพลงของ John Denver แต่ในขณะเดียวกันบทเพลงของไพรวลัย ลูกเพชร ก็ใช้ความหมายแฝงมากกว่าบทเพลงของ John Denver นอกจากนี้ความหมายแฝงที่พบในบทเพลงของศิลปินทั้งสองส่วนมากเป็นการใช้ความหมายสื่ออารมณ์ (ร้อยละ 32.2 และ 8.4) ความหมายชวนคะนึ่ง (ร้อยละ 0.8 และ 2.6) และความหมายสอดสังคัม (ร้อยละ 0.2 และ 2.6) ตามลำดับ รายละเอียดดังจะอธิบายต่อไปนี้

1.1 ประเภทความหมายของคำในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลูกเพชร ประเภทความหมายของคำที่พบใช้ในบทเพลง ได้แก่ ความหมายตรงรูปภาษา พบประมาณร้อยละ 67 และความหมายแฝง พบประมาณร้อยละ 33 โดยในการใช้ความหมายแฝงนั้นพบว่า ใช้เป็นความหมายสอดสังคัม ซึ่งได้แก่ การใช้คำทักทาย

ความหมายสื่ออารมณ์ อันได้แก่ การใช้คำไวพจน์ การใช้คำคู่ และการใช้คำตรรก และความหมายชวนคะนอง ซึ่งได้แก่ การใช้คำพ้องเสียง อธิบายได้ดังต่อไปนี้

1.1.1 ความหมายตรงรูปภาษา (denotation meaning) เป็นความหมายตามรูปภาษา เช่น คำที่แสดงความสัมพันธ์ระดับรูปภาษาและสรรพสิ่งหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกภายนอก อาจจัดได้ว่าเป็นความหมายหลัก ในงานวิจัยนี้พบการใช้ความหมายตรงรูปภาษาในการประพันธ์เพลงเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 หนาวใจชายแดน

ลมเย็นเย็น หน้าหนาวมันทรมาณ หวนคิดถึงบ้านที่จากมา พ่อฉันเดี๋ยวนี้ท่านก็แก่ แม่ก็ชรา จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น เช่น คำว่า “บ้าน” มีความหมายตรงรูปภาษาของคำว่า “บ้าน” แปลว่า ที่อยู่ เช่น เลขบ้าน เจ้าบ้าน สิ่งปลูกสร้างสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย เช่น บ้านพักตากอากาศ บ้านเช่า คำว่า “พ่อ” มีความหมายตรงรูปภาษาของคำว่า “พ่อ” แปลว่า ชายผู้ให้กำเนิดแก่ลูก คำที่ลูกเรียกชายผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดู และคำว่า “แม่” มีความหมายตรงรูปภาษาของคำว่า “แม่” แปลว่า หญิงผู้ให้กำเนิดแก่ลูก คำที่ลูกเรียกหญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) โดยการใช้ความหมายตรงรูปภาษาของคำศัพท์ดังกล่าว เมื่อต้องการพูดอย่างเรียบ ๆ ตรงไปตรงมาเพียงเท่านั้น

1.1.2 ความหมายแฝง (connotation meaning) เป็นความหมายที่นอกเหนือจากความหมายตรงของรูปภาษา เป็นความหมายที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติที่ผู้ใช้ภาษามีต่อคำนั้น ๆ ในงานวิจัยนี้พบการใช้ความหมายแฝงในการประพันธ์เพลงเป็นจำนวนน้อยกว่าความหมายตรงรูปภาษา โดยพบการใช้ความหมายแฝงที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ได้แก่

1) ความหมายสอดสังคัม (social meaning) คือ การใช้ภาษาให้เป็นเครื่องสอดคล้องร้อยรัดให้คนที่อยู่ในสังคมด้วยกันมีความรู้สึกว่าเป็นคนในสังคมเดียวกันเพื่อแสดงความเป็นมิตร ซึ่งจากการศึกษาพบการใช้ความหมายประเภทนี้ในบทเพลงเพียงไม่ถึงร้อยละ 1 ดังตัวอย่าง

- การใช้คำทักทาย (greetings)

ตัวอย่างที่ 2 แจกใบหย่า

ซาหวัดดีคนสวย ไปด้วยจะได้หรือเปล่า ไยถึงทำหน้าที่ ทักเจ้าไม่ยอมพูดจา

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “ซาหวัดดี” หมายถึง “สวัสดี” เป็นการใช้ถ้อยคำสำหรับการทักทายเพื่อสร้างความคุ้นเคย แสดงความเป็นมิตรระหว่างผู้ฟังและผู้พูด ให้มีความรู้สึกว่าเป็นคนในสังคมเดียวกัน ไม่เกิดความรู้สึกว่าเป็นผู้แปลกหน้า ซึ่งการใช้คำว่า “ซาหวัดดี” เป็นการลากเสียงเพื่อสร้างความสนิทสนมกับผู้ฟังซึ่งเป็นหญิงที่ตนหมายปองมากยิ่งขึ้น ถือเป็นถ้อยคำที่มีความหมายสอดสังคัมในสังคมไทย

ตัวอย่างที่ 3 ไพรวลัยหาคู่

ขอขอบพระคุณผู้จัด และคนที่อัดแผ่นเสียง ผมจวนจะฟังกลับดังเบรียง ขอฝากสำเนียงใช้หนี้

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “ขอบพระคุณ” สื่อความถึงการสำนึกในบุญคุณของผู้ฟังซึ่งในที่นี้เป็นคณะผู้จัดทำเพลงที่ช่วยให้ผู้ร้องได้กลับมามีชื่อเสียงโด่งดังอีกครั้งหนึ่ง และเป็นการใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึกพอใจเป็นอย่างมากในความดีที่ผู้ใหญ่ในฐานะผู้ฟังได้มีต่อผู้น้อยในฐานะผู้ร้อง อันแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร้องและผู้ฟัง ให้ผู้ร้องและผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นคนในสังคมเดียวกัน อีกทั้งยังสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟัง เพราะผู้ร้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน เคารพและให้เกียรติผู้ฟังซึ่งถือเป็นผู้มีบุญคุณต่อผู้ร้องด้วย

2) ความหมายสื่ออารมณ์ (expressive meaning) คือ ความหมายที่ไม่สื่อความอย่างตรงไปตรงมา แต่มีการใส่สีสันซึ่งเป็นการแสดงอารมณ์เข้าไปเจือปนอยู่ด้วย ดังเช่น คำไวพจน์ (synonym) คำตรรก

(logic) คำคู่ (doublet) เป็นต้น จากการศึกษาพบการใช้ความหมายประเภทนี้ในบทเพลงมากที่สุดในบรรดาประเภทของความหมายแฝงด้วยกัน โดยพบประมาณร้อยละ 32 ดังตัวอย่าง

- การใช้คำไวพจน์ (synonyms)

ตัวอย่างที่ 4 คิดถึงรวง

หอบหญ้าหอบฟาง ให้น้ำเจ้าเป็นประจำ จวบจนสายัณห์เย็นย่ำ ค่ำลงแล้วคืนกลับบ้านเรา

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “สายัณห์” มีความหมายสื่ออารมณ์ (expressive meaning) หมายถึง “เวลาเย็น” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งมีคำว่า “เย็น” เป็นความหมายสื่อสาระ (descriptive meaning) แปลว่า เวลาใกล้ค่ำ ประมาณ 16-18 นาฬิกา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ทั้งสองคำมีความหมายเหมือนกัน คือ “เย็น” แต่คำว่า “สายัณห์” นักกวีนิยมใช้ในงานประพันธ์เช่นเพลงลูกทุ่งมากกว่า เพราะให้อารมณ์ความรู้สึกถึงความงดงามของภาษาได้ดีกว่าความหมายสื่อสาระ

- การใช้คำตรรก (logics)

ตัวอย่างที่ 5 เสียงจากไพรวัลย์

นี่คือไพรวัลย์ น่องจ๋า จำเสียงได้ไหม ถึงพี่จะอยู่แสนไกล แต่ใจพี่อยู่ใกล้เธอ

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “จ๋า” เป็นคำลงท้ายร้องเรียกและยังจัดเป็นคำประเภทคำตรรก (logic) สามารถสื่ออารมณ์ได้ในทางบวก เพราะผู้ประพันธ์ใช้คำลงท้ายว่า “จ๋า” แสดงอารมณ์ของผู้พูดว่าอารมณ์ดี เนื่องจากพูดจามีหางเสียง ฟังแล้วไพเราะรื่นหู อีกทั้งตามเนื้อเพลงแล้วผู้พูดเป็นผู้ชาย จึงเป็นการแสดงออกถึงความนุ่มนวล อ่อนหวานในน้ำเสียง และเอ็นดูหรือรักใคร่หญิงคนรักเป็นพิเศษ

- การใช้คำคู่ (doublets)

ตัวอย่างที่ 6 ไฉ่หนุ่มดั่งเก

ไฉ่หนุ่มดั่งเกร้อนร่ำหาปลา ล่องลอยนาวา เห็นน้ำกับฟ้าเป็นเพื่อน

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “ร้อนร่ำ” เป็นการใช้คำคู่ (doublet) ซึ่งผู้ประพันธ์ได้กลับที่ของคำ เอาคำที่เคยอยู่ในตำแหน่งที่สองขึ้นหน้า เป็น “ร้อนร่ำ” จากคำเดิมว่า “ร่ำร้อน” มีความหมายว่า อยู่หรือไปไม่เป็นตำแหน่งแห่งที่ เช่น พ่อแม่ตายก็ต้องร่ำร้อนหาที่พักพิงไปเรื่อย ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) การใช้คำคู่ได้ให้ความหมายสื่ออารมณ์โดยเน้นความหมายของคำและทำให้มองเห็นภาพชัดเจนขึ้น เพราะถ้าเรียงคำเป็นปกติอาจไม่ให้ความหมายสื่ออารมณ์มากเท่ากับการกลับที่ของคำ

3) ความหมายชวนคะนิง (reflected meaning) คือ ความหมายของคำหนึ่งซึ่งเรานึกถึงเมื่อเราได้ยินหรือได้เห็นคำอีกคำหนึ่ง ซึ่งพบการใช้ความหมายประเภทนี้ในบทเพลงเพียงไม่ถึงร้อยละ 1 ดังตัวอย่าง

- การใช้คำพ้องเสียง (homonyms)

ตัวอย่างที่ 7 วิวหัสสะอื่น

ดอกรักปลูกไว้กลางใจอับเฉา สู้จอมล้อมรั้วคอยเฝ้า ถูกคนอื่นเขาเด็ดไป

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์กล่าวคำว่า “ดอกรัก” ซึ่งแสดงการใช้ความหมายชวนคะนิงที่เกิดในคำพ้องเสียงขึ้นได้ เพราะใช้คำพ้องเสียงคำว่า “ดอกรัก” โดยมีความหมายต่างกัน คือ ความหมายหลัก “ดอกรัก” หมายถึง ไม้พุ่มชนิดหนึ่ง ดอกใช้ร้อยมาลัย มี 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ดอกลา และ พันธุ์ดอกซ้อน ยางเป็นพิษ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งมีความหมายชวนคะนิงสื่อความถึงความหลงรักในตัวหญิงสาว

1.2 ประเภทความหมายของคำในเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ผลการวิเคราะห์ประเภทความหมายของคำที่พบในบทเพลงของ John Denver จำแนกได้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การปรากฏของความหมายตรงรูปภาษาพบมากที่สุดถึงร้อยละ 86.6 ในขณะที่การปรากฏของความหมายแฝงพบเพียง

ร้อยละ 13.4 ทั้งนี้ ความหมายแฝงยังสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่ ความหมายสอดสังคัม จำนวนร้อยละ 2.3 ความหมายสื่ออารมณ์ จำนวนร้อยละ 8.4 และความหมายชวนคะนึ่ง จำนวนร้อยละ 2.6 ซึ่งจะแสดงตัวอย่างพร้อมคำอธิบายดังต่อไปนี้

1.2.1 ความหมายตรงรูปภาษา (denotation meaning) เป็นความหมายที่ปรากฏตรงตามรูปภาษา เช่น คำที่แสดงความสัมพันธ์ระดับรูปภาษาและสรรพสิ่งหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกภายนอก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 8 The Cowboy & The Lady

In the airport lounge she sat.

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น เช่น ประโยค “In the airport lounge she sat” ซึ่งประกอบด้วยคำที่แสดงความหมายจำนวน 4 คำ ได้แก่ airport, lounge, she, และ sat แสดงความหมายตรงรูปภาษาโดย airport lounge หมายถึง ห้องพักรอโดยสารในสนามบิน และ she sat หมายถึง เธอนั่งอยู่

ทั้งนี้ การใช้ความหมายตรงรูปภาษาของคำศัพท์เหล่านี้มักเกิดขึ้นเพื่อบรรยายเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ และสภาพแวดล้อมที่ปรากฏในบทเพลงแต่ละบทเพลงอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้ฟังเห็นภาพได้ตรงตามจินตนาการของผู้ประพันธ์

1.2.2 ความหมายแฝง (connotation meaning) เป็นความหมายที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกทัศนคติที่ผู้ใช้ภาษามีต่อคำนั้น ๆ และในงานวิจัยนี้พบการใช้ความหมายแฝงในการประพันธ์เพลงเป็นจำนวนน้อยกว่าความหมายตรงรูปภาษา โดยการใช้ความหมายแฝงที่พบสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) ความหมายสอดสังคัม (social meaning) คือ การใช้ภาษาให้เป็นเครื่องสอดคล้องร้อยรัดให้คนที่อยู่ในสังคมด้วยกันมีความรู้สึกว่าเป็นคนในสังคมเดียวกันเพื่อแสดงความเป็นมิตร ดังตัวอย่าง

- การใช้คำทักทาย (greetings)

ตัวอย่างที่ 9 City of New Orleans

Singing, good morning America, how are you?

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “good morning” ซึ่งหมายถึง อรุณสวัสดิ์ เป็นการใช้ถ้อยคำสำหรับการทักทายเพื่อสร้างความคุ้นเคย แสดงความเป็นมิตรระหว่างผู้ฟังและผู้พูด ให้ผู้ฟังและผู้พูดรู้สึกว่าเป็นคนในสังคมเดียวกัน ในขณะที่ “how are you?” เป็นการทักทายที่ทำหน้าที่ประสานสังคมด้วยการตั้งคำถามว่า สบายดีหรือไม่ เพื่อแสดงความเอาใจใส่ต่อผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังรู้สึกเป็นมิตรและอบอุ่นใจ

- การใช้คำอุทาน-ตอบรับ

ตัวอย่างที่ 10 Easy, on Easy Street

Your way was so easy, thank God you came along.

ตัวอย่างที่ 11 Paradise

Well, the coal company came with the world's largest shovel

ตัวอย่างที่ 10 - 11 คำว่า “thank God” ซึ่งหมายถึง ขอบคุณพระเจ้า และ “Well” ซึ่งใช้เพื่อขึ้นต้นประโยค ทำหน้าที่ประสานสังคมโดยเป็นการแสดงความมีส่วนร่วมในบทสนทนาระหว่างคู่สนทนา

- การใช้คำเรียกขาน

ตัวอย่างที่ 12 Golden Slumbers

sleep pretty darling do not cry, and I will sing a lullaby

การใช้คำว่า “darling” ในตัวอย่างที่ 12 แสดงถึงความเอื้ออาทรต่อผู้ที่กล่าวถึง ซึ่งคำเหล่านี้ก่อให้เกิดความรู้สึกของความเป็นสมาชิกของครอบครัวหรือความเป็นส่วนหนึ่งในสังคมเดียวกัน

2) ความหมายสื่ออารมณ์ (expressive meaning) คือ ความหมายที่ไม่สื่อความอย่างตรงไปตรงมาตามรูปภาษาที่ปรากฏ แต่แสดงอารมณ์หรือทัศนคติของผู้พูดแฝงอยู่ด้วย เช่น คำไวพจน์ (synonym) คำตรรก (logic) เป็นต้น

- การใช้คำไวพจน์ (synonyms)

ตัวอย่างที่ 13 Sleepin' Alone

all the tea in China won't make a house a home

จากตัวอย่างคำในบทเพลงข้างต้น คำว่า “house” และ “home” เป็นคำไวพจน์ซึ่งหมายถึงบ้าน แต่ “home” มีความหมายสื่ออารมณ์ (expressive meaning) ที่แสดงถึงความอบอุ่นของครอบครัว ในขณะที่ คำว่า “house” เป็นความหมายสื่อสาระ (descriptive meaning) ที่หมายถึง สิ่งปลูกสร้างสำหรับคนหรือครอบครัวอยู่อาศัย (Cambridge Dictionary, 2019)

- การใช้คำตรรก (logics)

ตัวอย่างที่ 14 Boy from The Country

Because he called the forest "Brother," because he called the Earth his mother, they drove him out into the rain. Some people even said that the boy from the country was insane.

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “because” ซึ่งหมายถึง เพราะว่า และ “even” ซึ่งหมายถึง กระทั่ง เป็น คำตรรกะบอกเหตุ-ผล อธิบายความเป็นมาและเป็นไปของเหตุการณ์ที่กำลังกล่าวถึง โดยคำว่า “because” ที่โดยปกติแสดงความหมายในเชิงสื่อสาระ แต่ภายใต้บริบทนี้กลับได้รับอิทธิพลของคำว่า “even” ซึ่งเป็นคำที่ใช้แสดงอารมณ์ของผู้พูดที่สื่อความหมายได้ว่าผู้พูดไม่เห็นด้วยและคิดว่าคนที่ผู้คนขับไล่เด็กผู้ชายคนนี้ให้ไปตากฝน เพียงเพราะคิดว่าเขาสติไม่ดี เนื่องจากเขาเรียกผืนป่าว่า พี่ เรียกโลกใบนี้ว่า แม่ เป็นการกระทำเกินกว่าเหตุ ทำให้ “because” แสดงความหมายแฝงนัยเชิงบวกต่อเหตุ

- การใช้คำซ้ำ (repetition)

ตัวอย่างที่ 15 On The Wings of an Eagle

Given a voice to sing in breathlessness, I find that I can fly, fly away.

จากตัวอย่าง การใช้คำซ้ำ “fly” เป็นการเน้นย้ำถึงแก่นเรื่องของแต่ละบทเพลง ซึ่งในบริบททั่วไปแล้วหากไม่ใช้การซ้ำ คำทั้งสองคำนี้มักแสดงความหมายตรงตามรูปที่ปรากฏ แต่เมื่อเกิดการใช้คำซ้ำจึงแสดงความหมายสื่ออารมณ์ที่ให้ความสำคัญกับช่วงเวลาและอิสรภาพที่เฝ้าฝันถึง

- การใช้คำเกิดร่วมกัน (collocations)

ตัวอย่างที่ 16 The Mountain Song

But I fell in love with a lady, now I sing a mountain song.

ตัวอย่างที่ 17 Annie's Song

Let lay down beside you.

คำคู่ หมายถึง คำที่มักปรากฏร่วมกันในประโยค จากตัวอย่าง คำว่า “sing - song” และ “lay - down” เป็นคำคู่ซึ่งแสดงความหมายสื่ออารมณ์ เนื่องจากเฉพาะคำว่า “sing” และ “lay” แสดงความหมายสื่อสาระ แต่เมื่อมี “song” และ “down” ปรากฏร่วมอยู่ด้วยจะสื่ออารมณ์เชิงพรรณนาด้วยการแสดงอารมณ์ของบทเพลงที่กำลังกล่าวถึงเพลงที่ร้อง และลักษณะอาการของการทอดตัวลงนอนเคียงข้างคนรัก

3) ความหมายชวนคะนึ่ง (reflected meaning) คือ คำ ๆ หนึ่งที่ไม่ได้แสดงความหมายตามรูปที่ปรากฏ แต่สื่อความหมายให้คิดถึงคำอีกคำหนึ่งซึ่งอาจอยู่ในรูปของคำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำอุปลักษณ์ และคำนามนัย จากการศึกษาพบการใช้ความหมายชวนคะนึ่ง 2 รูปแบบ ได้แก่ คำอุปลักษณ์ และ คำนามนัย ดังนี้

- การใช้คำอุปลักษณ์ (metaphor)

ตัวอย่างที่ 18 The Cowboy & The Lady

I was Mogen Davis wine, she was Chablis '59

จากตัวอย่างผู้ประพันธ์เปรียบเทียบตนเองเป็น “Mogen Davis wine” และเปรียบผู้หญิงที่พบเป็น “Chablis '59” คำว่า “Mogen Davis wine” เป็นคำที่หมายถึง ไวน์ท้องถิ่น แต่ชวนให้นึกถึงความเป็นชนบท ในขณะที่ “Chablis '59” เป็นคำที่หมายถึง ไวน์อียิปต์หนึ่ง ซึ่งชวนให้นึกถึงความแพง ความพิถีพิถัน

- การใช้คำนามนัย (Metonymy)

ตัวอย่างที่ 19 Readjustment Blues

No one back in boot camp ever warned me.

คำว่า “boot camp” หมายถึงค่ายของทหาร ซึ่งผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “boot” ที่หมายถึง รองเท้าบูทของทหาร เพื่อเป็นตัวแทนของทหาร ส่วนคำว่า “camp” ที่หมายถึง ค่าย ก็ใช้เป็นตัวแทนของกองทัพ ดังนั้น “boot camp” ในบริบทนี้สื่อความหมายถึงสงครามที่เคยเกิดขึ้น

2. กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver

กลวิธีทางภาษาเพื่อใช้สื่อความหมายในบทเพลงของไพรวลัย ลุกเพชร และ John Denver จำแนกได้เป็น 1) คำพ้องความหมาย 2) คำแย้งความหมาย 3) คำลูกกลุ่ม 4) คำเกิดคู่กัน และ 5) คำแสดงส่วนประกอบ โดยมีอัตราการปรากฏแสดงได้ในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงอัตราการปรากฏของกลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในเพลงลูกทุ่ง ของ ไพรวลัย ลุกเพชร และ John Denver

กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมาย	เพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร		เพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
คำพ้องความหมาย	850	88.7	157	14
คำแย้งความหมาย	48	5	278	24.6
คำลูกกลุ่ม	60	6.3	404	35.8
คำเกิดคู่กัน	(0)	(0)	79	7
คำแสดงส่วนประกอบ	(0)	(0)	211	18.7
รวม	958	100	1,129	100

จากตารางในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพรวลัย ลุกเพชร พบการใช้คำไวพจน์ จำนวนร้อยละ 88.7 คำแย้งความหมาย จำนวนร้อยละ 5 และคำลูกกลุ่ม จำนวนร้อยละ 6.3 ส่วนเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver พบการใช้คำลูกกลุ่มมากที่สุด (ร้อยละ 35.8) คำแย้งความหมาย จำนวนร้อยละ 24.6 คำแสดงส่วนประกอบ จำนวนร้อยละ 18.7 คำพ้องความหมาย จำนวนร้อยละ 14 และคำเกิดคู่กัน จำนวนร้อยละ 7 ดังจะอธิบายต่อไปนี้

2.1 กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพโรวัลย์ ลูกเพชร บทเพลงของ ไพโรวัลย์ ลูกเพชร มีการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมาย 3 ลักษณะ คือ การใช้คำพ้องความหมาย การใช้คำแย้งความหมาย อันได้แก่ คำแย้งความหมายตรงข้าม คำแย้งความหมายแยกแยะ และคำแย้งความหมายเกี่ยวเนื่อง และการใช้คำลูกกลุ่ม ดังนี้

2.1.1 การใช้คำพ้องความหมาย (synonyms) คือ คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีความหมายอ้างอิงเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน จากการศึกษาเพลงลูกทุ่งไทย ของ ไพโรวัลย์ ลูกเพชร พบการปรากฏของคำพ้องความหมายในลักษณะเป็นคำในระดับภาษา (register) หรือแอนานิยม (style) ที่ต่างกัน โดยพบการใช้คำตามกลุ่มความหมายประเภทนี้ในบทเพลงมากที่สุดในบรรดาการใช้คำตามกลุ่มความหมายด้วยกัน ซึ่งพบประมาณร้อยละ 90 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 20 เปลี่ยวทรวง

ยินแว่วเสียงสกุณา ฤทธลมร่อน กลับนอนรัง ดูนกเพลิน เห็นบินเป็นหมู่

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้นคำว่า “สกุณา” เป็นคำพ้องความหมาย (synonym) หมายถึง “นก” นักกวีนิยมใช้ในงานประพันธ์ร้อยกรองมากกว่าเพราะการแต่งคำประพันธ์ร้อยกรองต้องมีฉันทลักษณ์เป็นสิ่งกำหนดเรื่องการใช้คำต่าง ๆ เฉกเช่นเดียวกับการประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งซึ่งมีลักษณะสัมผัสแบบกลอน การเลือกใช้คำพ้องความหมายจึงเอื้อต่อการแต่งคำประพันธ์ได้ง่ายขึ้น ดังคำว่า นก ก็มีคำพ้องความหมายคือ สกุณา สกุณี วิหค ปักษิน ปักษา เป็นต้น อีกทั้งยังแสดงถึงความงดงามทางภาษาด้วย

2.1.2 การใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) คือ คำ 2 คำที่มีความหมายตรงกันข้าม จากการศึกษาพบการใช้คำตามกลุ่มความหมายประเภทนี้ในบทเพลงประมาณร้อยละ 5 โดยพบใน 3 ลักษณะ ได้แก่

- คำแย้งความหมายตรงข้าม (gradable antonyms)

ตัวอย่างที่ 21 คำประณาม

เหน้อยยากหนักเบา ขอทนเอาร่างกาย บากบันบักบินไม่คลาย คงพบที่หมายสักวัน

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้น การใช้คำว่า “หนักเบา” เป็นการใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) เพราะคำว่า “หนัก” หมายถึง มีน้ำหนักมาก และคำว่า “เบา” หมายถึง มีน้ำหนักน้อย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) จัดเป็นคำแย้งความหมายตรงข้าม (gradable antonyms) ซึ่งมีความหมายตรงข้ามกันในลักษณะที่สามารถเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของคุณศัพท์นั้นได้

- คำแย้งความหมายแยกแยะ (complementary antonyms)

ตัวอย่างที่ 22 นิราศขอนแก่น

ทิวทัศน์งามจริง อีกชายหญิงสวยงามทั่วไป ประดับอาคารณสไส อีกน้ำใจโอบอ้อมอารี

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้น การใช้คำว่า “ชายหญิง” เป็นการใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) เพราะคำว่า “ชาย” หมายถึง คนที่ไม่มีมดลูก หรือเรียกว่าผู้ชาย และคำว่า “หญิง” หมายถึง คนที่มีมดลูกหรือเรียกว่าผู้หญิง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) จัดเป็นคำแย้งความหมายแยกแยะ (complementary antonyms) ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามในลักษณะที่หากใช้คำหนึ่งก็จะมี ความหมายปฏิเสธอีกคำหนึ่ง

- คำแย้งความหมายเกี่ยวเนื่อง (converses or relational opposites)

ตัวอย่างที่ 23 ส่งข่าวถึงสาวรัก

จะทำฉันทไใด ดวงใจเธอถึงจะรู้ ว่าที่คิดถึงเธออยู่ ทุกลมหายใจเข้าออก

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้น การใช้คำว่า “เข้าออก” เป็นการใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) เพราะคำว่า “เข้า” หมายถึง อาการที่เคลื่อนไปข้างใน และคำว่า “ออก” หมายถึง อาการที่เคลื่อนไปข้างนอก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) จัดเป็นคำแย้งความหมายเกี่ยวเนื่อง (converses or relational opposites) ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามในลักษณะที่เมื่อใช้คำหนึ่งจะบอกถึงความสัมพันธ์ในลักษณะกลับกันกับอีกคำหนึ่งด้วย

2.1.3 การใช้คำลูกกลุ่ม (hyponyms) คือ การใช้คำที่มีความหมายถูกรวมอยู่ในคำอื่น จัดเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นลำดับชั้น (hierarchical relationship) คำที่มีความหมายครอบคลุมความหมายของกลุ่มคำนั้น ๆ เรียกว่า คำแม่กลุ่ม (superordinate term) คำที่รวมอยู่ในกลุ่มเรียกว่า คำร่วมกลุ่ม (hyponyms) คำต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน อยู่ระดับเดียวกัน เรียกว่า คำร่วมกลุ่มระดับเดียวกัน (co-hyponyms) ซึ่งพบการใช้คำตามกลุ่มความหมายประเภทนี้ในบทเพลงประมาณร้อยละ 6 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 24 คณิงนอนนครสวรรค์

ปิง วัง ยม น่าน รวมประสานเป็นธารใหญ่โต เรียกว่าปากน้ำโพ เชื่อมโยงเป็นโซ่ผูกพัน

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้น มีการใช้คำจ่ากลุ่ม (superordinate) คือ แม่น้ำ และคำลูกกลุ่ม (hyponyms) คือ ปิง วัง ยม น่าน ซึ่งเป็นแม่น้ำอยู่ในภาคเหนือของไทย

2.2 กลวิธีทางภาษาเพื่อสื่อความหมายในเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver กลวิธีทางภาษาเพื่อใช้สื่อความหมายที่ปรากฏในบทเพลงของ John Denver มี 6 ประเภท ได้แก่ คำพ้องความหมาย คำแย้งความหมาย คำลูกกลุ่ม คำร่วมกลุ่ม คำเกิดคู่กัน และคำแสดงส่วนประกอบดังต่อไปนี้

2.2.1 การใช้คำพ้องความหมาย (synonyms) คือ คำที่มีรูปร่างต่างกัน แต่มีความหมายอ้างอิงเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน จากการศึกษาบทเพลงของ John Denver พบการปรากฏของคำพ้องความหมายในลักษณะเป็นคำในระดับภาษา (register) หรือแนวนิยม (style) ที่ต่างกัน โดยพบการใช้คำตามกลุ่มความหมายประเภทนี้ในบทเพลงมากเป็นลำดับที่ 3 ในบรรดาประเภทของกลวิธีทางภาษาที่พบทั้งหมด

ตัวอย่างที่ 25 American Child

and the earth who's the mother of all?

ตัวอย่างที่ 26 Tools

His momma and poppa, brothers and sisters left him all behind.

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้น คำว่า “mother - momma” เป็นคำพ้องความหมาย (synonym) ของคำว่า แม่ จากตัวอย่างที่ 25 ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า “mother” ส่วนตัวอย่างที่ 26 ใช้คำว่า “momma” ความแตกต่างของคำ 2 คำนี้อยู่ที่ระดับภาษา คำว่า “mother” ภายใต้อารมณ์สื่อความหมายว่า มารดา ซึ่งเป็นคำที่เป็นทางการและแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของโลกให้ฐานะผู้ให้กำเนิดสรรพสิ่ง ส่วน “momma” นั้นเป็นคำเรียกขานที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่สื่อความหมายได้ถึงความรัก อบอุ่น ความสนิทสนมของครอบครัว เนื่องจากเป็นคำที่เด็ก ๆ มักใช้เรียกแม่ของตน

2.2.2 การใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) คือ คำ 2 คำที่มีความหมายตรงกันข้าม จากการศึกษาพบการใช้คำตามกลุ่มความหมายประเภทนี้ในบทเพลงมากเป็นลำดับที่ 2 ในอัตราร้อยละ 22.47 โดยพบใน 3 ลักษณะ ได้แก่

- คำแย้งความหมายตรงข้าม (gradable antonyms)

ตัวอย่างที่ 27 Country Love

pleasure that is painful and hidden from the sun

จากตัวอย่างการใช้คำว่า “pleasure - painful” เป็นการใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) เพราะคำว่า “pleasure” หมายถึง มีความสุข น่าพอใจ แต่คำว่า “painful” หมายถึง ที่เจ็บปวดรวดร้าวซึ่งจัดเป็นคำแย้งความหมายตรงข้าม (gradable antonyms) ที่สามารถเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะของคำได้ เช่น pleasure – indifferent – painful

- คำแย้งความหมายแยกแยะ (complementary antonyms)

ตัวอย่างที่ 28 How Mountain Girls Can Love

Get at them boys, go back home, back to the girl you love.

จากตัวอย่างข้างต้นการใช้คำว่า “boys - girl” เป็นการใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) เพราะคำว่า “boys” ในบริบทนี้เป็นคำเรียกขานที่หมายถึง ชายหนุ่ม ส่วนคำว่า “girl” เป็นคำเรียกขานที่หมายถึง หญิงสาว จัดเป็นคำแย้งความหมายแยกแยะ (complementary antonyms) ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามในลักษณะที่หากใช้คำหนึ่งก็จะมี ความหมายปฏิเสธอีกคำหนึ่ง

- คำแย้งความหมายเกี่ยวเนื่อง (converses or relational opposites)

ตัวอย่างที่ 29 The Mountain Song

But they're some who take her beauty that can't be bought or sold

ในบทเพลงข้างต้น การใช้คำว่า “bought or sold” เป็นการใช้คำแย้งความหมาย (antonyms) เพราะคำว่า “bought” หมายถึง ถูกซื้อ และคำว่า “sold” หมายถึง ถูกขาย จัดเป็นคำแย้งความหมายเกี่ยวเนื่อง (converses or relational opposites) ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามในลักษณะที่เมื่อใช้คำหนึ่งจะบอกถึงความสัมพันธ์ในลักษณะกลับกันกับอีกคำหนึ่งด้วย

2.2.3 การใช้คำลูกกลุ่ม (hyponyms) คือ การใช้คำที่มีความหมายถูกครอบคลุมไว้ในคำอื่น จัดเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะเป็นลำดับชั้น (hierarchical relationship) คำที่มีความหมายครอบคลุมความหมายของกลุ่มคำนั้น ๆ เรียกว่า คำแม่กลุ่ม (superordinate term) ส่วนกลุ่มคำที่อยู่ในลำดับต่ำกว่า แสดงความหมายจำเพาะเจาะจง หรือเป็นชนิดของคำแม่กลุ่ม เรียกว่า คำลูกกลุ่ม (hyponyms) และคำต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน อยู่ระดับเดียวกัน เรียกว่า คำร่วมกลุ่มระดับเดียวกัน (co-hyponyms) ซึ่งจากการศึกษาพบการใช้คำตามกลุ่มความหมายประเภทนี้ในบทเพลงมากที่สุด ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 30 Grandma's Feather Bed

I've been fishin' with my uncles, wrestled with my cousins,

จากตัวอย่างที่ 30 มีการใช้คำแม่กลุ่ม คือ “cousins” ซึ่งหมายถึง ญาติ ที่แสดงความหมายครอบคลุมถึงคำว่า “uncles” ซึ่งหมายถึง ลุงหรืออา “uncles” จึงจัดว่าเป็นคำลูกกลุ่ม เนื่องจากเป็นคำเรียกจำเพาะถึงญาติทางฝ่ายพ่อ ซึ่งอาจเป็นพี่หรือน้องของพ่อที่เป็นผู้ชาย

2.2.4 การใช้คำแสดงส่วนประกอบ (meronyms) คือ การใช้คำที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายในลักษณะที่คำหนึ่งเป็นส่วนประกอบของอีกคำหนึ่ง ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 31 She Won't Let Me Fly Away

The palm tree's just a picture on a postcard.

ตัวอย่างที่ 31 ประกอบด้วยคำแสดงส่วนประกอบ 3 คำ ได้แก่ “palm tree” ซึ่งหมายถึง ต้นปาล์ม “picture” ซึ่งหมายถึง รูปภาพ และ “postcard” ซึ่งหมายถึง ไปรษณียบัตร ภายใต้บริบทของบทเพลงนี้แสดงให้เห็นถึงไปรษณียบัตรใบหนึ่งที่ประกอบด้วยภาพของต้นปาล์มต้นหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง ต้นปาล์มเป็นส่วนประกอบของภาพ ๆ หนึ่ง และภาพ ๆ หนึ่งเป็นส่วนประกอบของไปรษณียบัตรใบหนึ่ง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาประเภทความหมายของคำที่ใช้ในบทเพลงลูกทุ่งของศิลปินทั้งสองคนซึ่งแม้จะแตกต่างกันทั้งด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรม แต่พบว่า ความหมายที่พบใช้มากที่สุด คือ ความหมายตรงรูปภาษา ผู้วิจัยเห็นว่า โดยลักษณะสำคัญของเพลงลูกทุ่งมักมีการใช้ภาษาพื้น ๆ เรียบง่ายแบบชาวบ้าน ฟังเข้าใจง่าย แสดงการพูดอย่างเรียบง่าย ๆ ตรงไปตรงมาเพียงเท่านั้น จึงปรากฏลักษณะการใช้คำศัพท์สามัญที่โดยทั่วไปมีคำจำกัดความของคำในพจนานุกรม ซึ่งมักจะทำให้ความหมายตรงของรูปภาษาเป็นหลัก ดังที่ นักปรัชญาชาวเยอรมัน เฟรเก (Frege, 1848 - 1925 อ้างใน สุริยา รัตนกุล, 2544) กล่าวไว้ว่า ความหมายประจำรูปภาษา (sense) เป็นความหมายที่คำ (word) และวลี (phrase) มีอยู่ในตัวของตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องอ้างอิงไปถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเราได้ฟังคำนั้นหรือวลีนั้นก็เข้าใจความหมายไปเท่าที่คำนั้นหรือวลีนั้นแสดงออกมาโดยไม่ฟังคำนึงไปว่าคำนั้นบ่งชี้ไปถึงสิ่งอะไรที่อยู่ในโลกที่มีลักษณะทางกายภาพ

สำหรับความหมายแฝง ซึ่งพบการใช้เป็นความหมายสื่ออารมณ์ในอัตราส่วนที่มากกว่าประเภทความหมายแฝงอื่นนั้น สามารถอธิบายในประเด็นกลวิธีการใช้คำที่แสดงความหมายสื่ออารมณ์ที่แตกต่างกันระหว่างเพลงลูกทุ่งไทยและอเมริกัน กล่าวคือ เพลงลูกทุ่งไทย ซึ่งแม้เนื้อร้องมักมีความเรียบง่าย แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งระเบียบแบบแผน มีลักษณะสัมผัสแบบกลอน อันเป็นลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่งไทยตามที่เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ได้กล่าวไว้ ความหมายสื่ออารมณ์จึงเกี่ยวพันเป็นอย่างมากกับเรื่องกวีนิพนธ์ เช่นเดียวกับการประพันธ์เพลงลูกทุ่ง เพราะเป็นธรรมชาติอยู่แล้วที่กวีย่อมค้นหาคำที่มีความหมายสื่ออารมณ์มาใช้ในการแต่งกวีนิพนธ์ของตน อย่างเช่น ในกรณีการใช้คำคู่อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะทำให้ความหมายสื่ออารมณ์และช่วยในการแต่งบทกวี เช่น คำว่า ว่าเหว ถ้าเรียงคำเป็นปกติตั้งที่ยกมา คำคู่นี้ก็จะไม่ให้ความหมายสื่ออารมณ์มากนัก แต่เมื่อกวีกลับที่ของคำ เอาคำที่เคยอยู่ในตำแหน่งที่สองขึ้นหน้าเป็น เหวว่านนอกจากจะเพี้ยนย้าความหมายให้ชัดเจน หนักแน่นขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เกิดความหมายสื่ออารมณ์ลึกซึ้งขึ้นแล้วยังเพื่อเป็นการส่งและรับสัมผัสสระที่ท้ายวรรคของบทกวี ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สุริยา รัตนกุล (2544) ที่ว่า กลวิธีการสลับคำหลังของคำคู่มาไว้หน้านิยมใช้กันมากในเพลงประเภทที่เรียกกันว่า เพลงลูกทุ่งในปัจจุบันนี้ ส่วนเพลงลูกทุ่งอเมริกัน แม้จะคงไว้ซึ่งรูปแบบการประพันธ์เพลงที่ใช้สัมผัสเสียงระหว่างวรรค แต่เนื่องจากระบบคำในภาษาอังกฤษซึ่งเป็นระบบคำแบบวิภัติปัจจัยซึ่งไม่เอื้อต่อการใช้คำคู่ในการสลับเสียงเพื่อสื่ออารมณ์ ภาษาอังกฤษสามารถใช้คำซ้ำและคำเกิดคู่กันเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

ด้านกลวิธีทางภาษาเพื่อใช้สื่อความหมายที่พบในบทเพลงทั้งสองมีความแตกต่างกันดังนี้ เพลงลูกทุ่งไทยมีการใช้คำพ้องความหมายมากที่สุด ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า สืบเนื่องจากลักษณะสำคัญของเพลงลูกทุ่งไทยที่กล่าวไว้ข้างต้น ลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่งที่สามารถสัมผัสเห็นเด่นชัดอีกอย่างหนึ่ง คือ มีลีลาการใช้ถ้อยคำที่หลากหลาย ซึ่งแสดงภาพพจน์และกระทบอารมณ์ผู้ฟัง ดังนั้น การใช้คำพ้องความหมายจึงมีบทบาทสำคัญต่อการประพันธ์เพลงลูกทุ่งทั้งการสร้างลักษณะสัมผัสในบทเพลงและการสร้างจินตภาพให้แก่ผู้ฟัง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สุริยา รัตนกุล (2544) ที่ว่า การที่มีคำจำนวนมากเป็นคำไวพจน์ (synonyms) ซึ่งกันและกันไว้ใช้ในภาษาก็ช่วยเอื้อในการแต่งกวีนิพนธ์ เช่น ถ้าเรามีแต่คำว่า “ดวงเดือน” “ดอกไม้” “ภู” “ทอง” ฯลฯ และไม่มีคำอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน เราก็คงแต่งบทกวีได้ยากมาก เพราะไม่สามารถหาสัมผัสสระ ไม่สามารถแสดงศักดิ์ของคำในลักษณะต่าง ๆ ได้ ในขณะที่เพลงลูกทุ่งอเมริกันของ John Denver พบกลวิธีการใช้คำลูกกลุ่มมากที่สุด และคำแย้งความหมายพบมากเป็นอันดับที่สอง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าอาจเกิดจากแก่นเรื่องของบทเพลง เนื่องจากบทเพลงมากกว่าร้อยละ 80 ของ John Denver มักเป็นการเล่าเรื่องชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จากบ้านเกิดมาใช้ชีวิตในเมืองและเกิดความรู้สึกคิดถึงบ้าน ถ้อยคำที่ปรากฏส่วน

มากจึงเป็นถ้อยคำบรรยายถึงครอบครัว บ้านเกิด ในขณะที่เดียวกันก็แสดงความแตกต่างระหว่างบ้านเกิดและชีวิตในเมือง ส่วนเพลงไทยลูกทุ่งมักจะมีแก่นเรื่องเกี่ยวกับความรัก กลวิธีทางภาษาเพื่อใช้สื่อความหมายของบทเพลงดังกล่าวจึงแตกต่างกัน

นอกจากนี้บทเพลงลูกทุ่งไทยและบทเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ซึ่งประพันธ์ขึ้นในช่วงเวลาที่คาบเกี่ยวกัน กล่าวคือ บทเพลงลูกทุ่งไทยของไพโรวัลย์ ลูกเพชร ประพันธ์ขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2506 - 2520 และบทเพลงลูกทุ่งอเมริกัน ของ John Denver ประพันธ์ขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2513 - 2524 ยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพภูมิศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และสถานการณ์บ้านเมือง โดยบทเพลงลูกทุ่งไทยจะเป็นการบรรยายบรรยากาศของชนบทในภาคกลางของประเทศไทย ที่เป็นทุ่งนา ชาวนา ความสงบ ความงดงามของธรรมชาติ และความรัก ส่วนบทเพลงลูกทุ่งอเมริกันนั้นแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของวิถีชีวิตชาวเมือง และชนบทที่มักประกอบอาชีพทำฟาร์ม ความถวิลหาบ้านเกิด ความงดงามและความสงบสุขของชนบทที่มีภูเขาและทะเล การคุกคามของความศิวิไลซ์ต่อธรรมชาติ โศกนาฏกรรม ความรัก และสงคราม ผ่านภาษาในเพลง

ผลการวิจัยนี้จึงสามารถยังประโยชน์ให้แก่การศึกษาและการสอนด้านความหมายในภาษา เพื่อให้ผู้ศึกษาได้เห็นภาพของความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความหมายได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนการสื่อสารข้ามภาษาและวัฒนธรรม

รายการอ้างอิง

- เกศราพร พรหมนิมิตกุล. (2555). ความงามของภาษาในเพลงลูกทุ่ง : กรณีศึกษาเพลงฮิตติดชาร์ตลูกทุ่ง-มหานคร. *มนุษยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยนเรศวร)*, 9(2), 83-100.
- จรัญวิไล จรุงโรจน์. (2550). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทัศนาลัย บุรพาชีพ. (2543). *ภาษาศาสตร์สำหรับการแปลเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พยุหพล จารุธรรมจรียา. (2551). *ภาพพจน์ในบทเพลงของ จักรพันธ์ ครบุรีธีร์โชติ (ก๊อท)*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ไพบูลย์ สาราณฤติ. (2543). *ราชานักแต่งเพลงลูกทุ่งไทย ไพบูลย์ บุตรขัน*. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับริชชิง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- วรรณรินทร์ วินิจกิจเจริญ. (2547). *การใช้ภาษาเพื่อสร้างอารมณ์ขันในเพลงตลกคำเมือง: การศึกษาตามแนว อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ศิริพร กรอบทอง. (2547). *วิวัฒนาการเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย พ.ศ. 2481-2535*. กรุงเทพมหานคร: พันธกิจ.
- ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. (2550). *เอกสารประกอบการสอนฯ 314 การศึกษาความหมาย*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา คงสุน. (2550). *การศึกษาเชิงวิเคราะห์สำนวนและโวหารภาพพจน์ในเพลงไทยลูกทุ่งของชายเมืองสิงห์*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุรางคณา พลนรัตน์. (2550). *ศึกษาลีลาภาษาในเพลงขอพินเมืองล้านนา*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุรียา รัตน์กุล. (2544). *อรรถศาสตร์เบื้องต้น*. นครปฐม: สำนักพิมพ์สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

Cambridge Dictionary. (2019). Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/>